

TÁJÉKOZTATÓ

sajátos nevelési igényű gyermek/tanuló tantárgyi mentesítésével kapcsolatban

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV törvény **56. §-a** alapján

(1) A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a **szakértői bizottság véleménye** alapján az **igazgató mentesíti**

a) az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,

b) a gyakorlati képzés kivételével egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

(2) Az érettségi vizsgán az (1) bekezdés b) pont szerinti tantárgyak helyett a tanuló - a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint - másik tantárgyat választhat.

TANTÁRGYI MENTESÍTÉS: egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből a tanuló teljesítményének az értékelése, minősítése alóli mentesítés céljából **szakértői vizsgálat indítható**

- 1-6 évfolyamon az adott tanév **január 31-éig** szükség szerint bármikor
- február 01-től **annak a tanévnek a március 31.** napjáig, amelyben a tanuló az adott **tantárgy tanulását megkezdte. (idegen nyelv)**
- A megjelölt időszaknál **későbbi időpontban** csak a kiskorú tanuló szülője, illetve a nagykorú tanuló kezdeményezheti.

CSATOLNI KELL: iskola igazgatójának egyetértő nyilatkozatát. Az iskola igazgatója a döntéséhez beszerzi a **tanuló osztályfőnöke** és az **adott tantárgyat tanító pedagógus véleményét**. Az iskola igazgatója egyetértésének hiányában a szakértői bizottság vezetője vagy az általa erre kijelölt bizottsági tag - a kiskorú tanuló esetén a tanuló és a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló meghallgatása után - dönt a vizsgálat szükségességéről vagy a kérelem elutasításáról. A kérelem elutasításáról szóló döntést - határozat formájában - írásba kell foglalni.

Az értékelés/mentesítés alóli felmentés **nem jelenti azt**, hogy a tanuló nem tanulja az adott tantárgyat. A sajátos nevelési igény miatt a kerettantervben meghatározott követelmények elsajátítása nehezített. A tanuló oktatása során törekedni kell a minimumszint elsajátítására.

Ehhez a tanulót oktató pedagógusnak:

- a 32/2012 EMMI rendeletben foglaltakat szükséges alkalmazni
- egyéni fejlesztési tervet kell készíteni a tanmenet mellé
- a szakértői véleményben foglaltakat be kell tartani
- speciális módszertant kell alkalmazni
- a rehabilitációt végző gyógypedagógussal együtt kell meghatározni a tanuló oktatási szükségleteit

A tanulónak:

- részt kell venni a tanórákon
- képességei szerint aktívan részt kell venni a tanórai munkában
- tudásáról számot ad, azonban az nem kerül érdemjeggyel minősítésre, vagy értékelésre

ÉRTÉKELÉS, MINŐSÍTÉS, SZÁMONKÉRÉS, ESZKÖZHASZNÁLAT:

A szakértői bizottság vizsgálatának eredményei alapján a *sajátos nevelési igényt megalapozó sérülés okán*, a tanuló számára **indokolt, igazgató által írt határozatban a tantárgyi mentesítés megadása, a következők szerint:**

- Felmentés megadása matematika tantárgy értékelése, minősítése alól
- Felmentés megadása idegen nyelv tantárgy értékelése, minősítése alól

RÉSZLEGES MENTESÍTÉS:

A tanuló számára, a sajátos nevelési igényt megalapozó sérülés okán, egyéni adottságai és fejlettsége alapján, **indokolt a tantárgyi mentesítés megadása egyes tantárgyrész/ekből, a következők szerint:**

1. Felmentés megadása magyar nyelv és irodalom tantárgy helyesírás résztantárgy értékelése alól
2. Felmentés megadása idegen nyelv tantárgy helyesírás résztantárgy értékelése alól.
3. Felmentés megadása az írás külalakjának értékelése, minősítése alól.

A szakértői bizottság vizsgálatának eredményei alapján a sajátos nevelési igényt megalapozó sérülés okán, a tanuló számára **indokolt, igazgató által írt határozatban a számonkérés alóli mentesítés megadása, a következők szerint:**

SZÁMONKÉRÉS MÓDJA ALÓL: Felmentés megadása az írásbeli számonkérés alól. A tanuló tudásának mérésére a szóbeli számonkérés indokolt.

1. Felmentés megadása a szóbeli számonkérés alól. A tanuló tudásának mérésére az írásbeli számonkérés indokolt.

A szakértői bizottság vizsgálatának eredményei alapján a sajátos nevelési igényt megalapozó sérülés okán, a tanuló számára **indokolt, igazgató által írt határozatban az eszközhasználat engedélyének megadása, a következők szerint:**

ESZKÖZHASZNÁLAT:

1. Írógép, számítógép használata indokolt az írásbeli feladatoknál.
2. Számológép használata indokolt a számonkérés során.

A szakértői véleménybe foglaltak alapján a tanulót az iskola igazgatója határozatban mentesíti az értékelés, minősítés alól.

A felmentés **nem mentesíti a tanulót az adott tantárgy tanulása alól.** A tanórákon részt vesz, aktívan közreműködik, **hibáit javítják, tudásáról számot ad,** azonban az nem kerül értékelésre, minősítésre.

- **Írásban végzett feladatok során, a megoldásra több idő biztosítása, vagy a feladatok mennyiségének a csökkentése szükséges. Matematika tantárgyból** fontos az egyéni haladási tempóhoz igazított, önmagához mért differenciált értékelés alkalmazása.
- **Fizika és kémia tantárgyból,** a tanórán javasolt a számítási feladatoknál számológép használatának engedélyezése. A tanuló értékelése, fizika és kémia tantárgyból az aritmetikai készségek gyengesége miatt, elméleti tananyagrészből történjen.
- **Írásban végzett feladatok során, a megoldásra több idő biztosítása, vagy a feladatok mennyiségének a csökkentése szükséges a 110/2012 (VI.4.) Kormányrendelet alapján.**

Magyar nyelv és irodalom tantárgyból tantárgyi tartalom mennyiségét, és az előrehaladás ütemét differenciáló, az egyéni képességeket figyelembe vevő követelmények meghatározása szükséges.

Az általános iskolában kapott mentesítéseknek hosszú távú hatásai lehetnek:

A továbbtanulás során csak olyan intézményt választhatnak, amely alapfeladatai között szerepel az adott sajátos nevelési igényű tanulók ellátása. Olyan szakmát választhat, aminek elsajátításához, komplex szakmai vizsga letételéhez a mentesített tantárgy nem szükséges.

2011. évi CLXXXVII. törvény

a szakképzésről *

9. §. (5) A komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei alól - a 11. §-ban és a vizsgaszabályzatban foglalt kivételekkel - **felmentés nem adható.**

8. A sajátos nevelési igényű vizsgázó szakmai vizsgálója

11. § (1) A sajátos nevelési igényű vizsgázó részére a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott pályaalkalmassági és egészségügyi alkalmassági követelmények, valamint a fogyatékossgal élő emberek egyenlő esélyű hozzáféréseinek figyelembevételével biztosítani kell a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó felkészítést és vizsgáztatást, továbbá segítséget kell nyújtani részére ahhoz, hogy teljesíteni tudja a kötelezettségeit. A felkészítés és a vizsgáztatás során is biztosítani kell a sajátos nevelési igényű vizsgázó számára a fizikai és infokommunikációs akadálymentességet.

(2) A sajátos nevelési igény jellege alapján, a sajátos nevelési igényű vizsgázót - a gyakorlati vizsgatevékenység kivételével - mentesíteni kell egyes tantárgyak, tananyagegységek (modulok) tanulása és a beszámolás kötelezettsége alól. Ha azt a sajátos nevelési igény jellege indokolja, a vizsgázót mentesíteni kell a vizsgatevékenység idegennyelvi része vagy annak egy típusa, szintje alól. A vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, segédszemély alkalmazását, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt, ha azt a sajátos nevelési igény jellege indokolja, a szakmai vizsgabizottság engedélyezheti az írásbeli (interaktív) vizsgatevékenység szóbeli vizsgatevékenységgel vagy a szóbeli vizsgatevékenység írásbeli (interaktív) vizsgatevékenységgel történő felváltását.

(3) A mentesítésről iskolai rendszerű szakképzés esetén a nemzeti köznevelésről szóló törvényben a sajátos nevelési igény megállapítására felhatalmazott szakértői és rehabilitációs bizottság, iskolarendszeren kívüli szakképzés esetén a szakértői bizottság kettő évnél nem régebbi véleményének hiányában a sajátos nevelési igényt megalapozó fogyatékossg tekintetében illetékes szakambulancia, szakrendelő vagy szakgondozó intézmény szakorvosának véleménye alapján a szakmai vizsgabizottság dönt.

(4) **Az e § alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet a bizonyítvány által tanúsított szakképesítés megszerzéséhez szükséges követelmények alóli általános felmentéshez.**

Az alapfokú oktatásban részt vevő tanuló esetében a mentesítés alapjául súlyos részképességzavarok szolgálhatnak. Fontos azonban tudni, hogy a középfokú oktatás végén lévő vizsgák teljesítését nagyban befolyásolja a megadott mentesítés. A tanulmányok alatt adott tantárgy értékelése alóli mentesítés sok esetben a szükséges tantárgyi minimum elsajátítását is nehezíti. A középfokú oktatás során a mentesítés továbbra is megadható.

Az érettségi vizsgán: ha a tanulót a kötelező és a kötelezően választandó érettségi vizsgatárgynak megfelelő tantárgyból középiskolában mentesítették az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés, minősítés alól, akkor az adott tantárgy helyett a vizsgázó egy másik, általa választott vizsgatárgyból tehet érettségi vizsgát. A vizsgázó részére - amennyiben a tanuló tudásának értékelésénél az a középiskolai tanulmányok során is engedélyezett volt - engedélyezni kell az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli

beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását, és biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt.

Szakközépiskolában: a képzés során lehetőség van a tantárgyi mentesítés megadására, viszont ez megnehezítheti a tanulmányok végén a komplex szakmai vizsgán való megfelelést.

Szakképesítést igazoló bizonyítványt az kaphat, aki a komplex szakmai vizsgán teljesítette a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott valamennyi követelményt.

A komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei alól - a 11. §-ban és a vizsgaszabályzatban foglalt kivételekkel - **felmentés nem adható.**

A sajátos nevelési igényű vizsgázó szakmai vizsgája: A szakképzésről szóló törvény alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, **és nem vezethet a bizonyítvány által tanúsított szakképesítés megszerzéséhez szükséges követelmények alóli általános felmentéshez.**

A tanulmányok során: A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII törvény 11. § kimondja, hogy a sajátos nevelési igény jellege alapján, a sajátos nevelési igényű vizsgázót - a gyakorlati vizsgatevékenység kivételével - mentesíteni kell egyes tantárgyak, tananyagegységek (modulok) tanulása és a beszámolás kötelezettsége alól.

Komplex vizsgán az idegen nyelv: Ha azt a sajátos nevelési igény jellege indokolja, a vizsgázót mentesíteni kell a vizsgatevékenység idegennyelvi része vagy annak egy típusa, szintje alól.

Komplex vizsgán a vizsgatevékenység során: A vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, segédszemély alkalmazását, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt, ha azt a sajátos nevelési igény jellege indokolja, a szakmai vizsgabizottság engedélyezheti az írásbeli (interaktív) vizsgatevékenység szóbeli vizsgatevékenységgel vagy a szóbeli vizsgatevékenység írásbeli (interaktív) vizsgatevékenységgel történő felváltását.

A mentesítést megadó intézmény: A mentesítésről iskolai rendszerű szakképzés esetén a nemzeti köznevelésről szóló törvényben a sajátos nevelési igény megállapítására felhatalmazott szakértői és rehabilitációs bizottság, iskolarendszeren kívüli szakképzés esetén a szakértői bizottság kettő évnél nem régebbi véleményének hiányában a sajátos nevelési igényt megalapozó fogyatékoság tekintetében illetékes szakambulancia, szakrendelő vagy szakgondozó intézmény szakorvosának véleménye alapján a szakmai vizsgabizottság dönt.